

## MOLIERE : SKAPINOVE ZVIJAČE

Predstavila vam bom komedijo Scapinove zvijače, ki jo je napisal komediograf Moliere. Scapin je kanoničen lik zvitega služabnika, s katerim se je veliki komediograf francoskega klasicizma v zadnjih letih gledališke kariere vrnil k tradicijam commedie dell' arte. Njegovi zagovorniki in teoretiki so ga zato kritizirali, saj naj bi se tako spustil od visoke problemske komedije k popularni burki. (A repertoarju svojega in bodočih gledališč je Molière s Scapinom oskrbel eno najbriljantnejših, najinteligentnejših in najbolj učinkovitih situacijskih komedij vseh časov.)

### Življenjepis

Moliere se je rodil leta 1622 v premožni meščanski družini v Parizu. Na začetku se je šolal v jezuitskem samostanu, ki je bil takrat najboljša gimnazijska ustanova v Franciji, nato pa je pri osemnajstih letih je zapustil kolegiji in se vpisal na študij prava. A usoda je hotela, da je okrog leta 1642 spoznal Madeleine Béjart (madlen bižarh) in njeno gledališče posvečeno družino. Že v naslednjem letu se je v njegovem življenju postavilo vse na glavo. To je sprožila nenadna odločitev, da Jean-Baptiste Poquelin (žon-beptist pukla) postane Molière in se pridruži hipijem tistega časa – igralcem. Več kot 12 let je s svojo igralsko skupino potoval po francoskem podeželju in že tedaj pisal komedije. Ko pa se je vrnil v Pariz, je postal gledališki vodja, ugleden igralec in komediograf. Užival je podporo Ludvika 14., ki ga je marsikdaj zaščitil pred napadi klerikalnih krogov. Nato je bil štirinajst let organizator gledaliških in baletnih predstav na kraljevem dvoru. Moliere je umrl leta 1673, ko je igral glavno vlogo v komediji Namišljen bolnik.

### Obnova

Zgodba govori o dveh sinovih, ki sta se med odsotnostjo njunih očetov zaljubila v dekleti, ki pa sta pripadali nižjemu sloju. Skozi vso zgodbo ima glavno vlogo Scapin, zviti sluga enemu od sinov. Ta rešuje njune zaplete z različnimi zvijačami. Nekega dne Silvester preseneti Oktava z novico, da de njegov oče vrača domov z namenom, da ga poroči s hčerjo gospoda Geronta. Oktav ves obupan ne ve, kako očetu razložiti, da je že poročen z Hacıento. Zato mu na pomoč priskoči Scapin. Slednji skuša Arganta pregovoriti vendar je ta trdno odločen, da bo sina razdedinil. Oktav potrebuje denar, pri tem pa mu spet pomaga Scapin, ki Argantu sporoči, da naj bi naredil kompromis z Hacıentinim bratom. V zameno za 200 pištol lahko Argant razdre poroko. Argant se ne da in trdi, da bo Hacıentinega brata tožil. Ko pa pride mimo Silvester, preoblečen v Hacıentinega brata, prestraši Arganta in nato kmalu pristane ter Scapinu da 200 pištol. Prav tako ima podobno težavo z očetom tudi Leander ki, se sprva sam poskuša pogovoriti z očetom vendar brez uspeha. Kmalu nato dobi novico da bodo cigani odpeljali njegovo ljubezen Zerbineto, če jim on ne pošlje denarja. Ker pa ta ne more prositi svojega očeta zanj, reši težavo Scapin, ki Gerontau natvezi zgodbo, da je neki Turk odpeljal njegovega sina in v zameno zahteva 500 cekinov. Geront se vsoti izmika in grozi, da bo Turka tožil, nato pa ga Scapin vseeno prepriča. Da bi si Scapin še malo privoščil Geronta, se čez nekaj časa vrne in ves obupan pove, da ga iščejo vsi svojci sinove ljubljene z namenom, da ga ubijejo. Ko, pa ta ugotovi, da ga je Scapin ves čas vlekel za nos sreča še Zerbineto, ki gospoda ne prepozna in zato mu vsa navdušena začne pripovedovati smešno zgodbo, ki ji jo je pravkar zaupal Scapin. To pa je bila zgodba ki se je pripetila ravno njemu. Zerbentina šele na koncu ugotovi, da je govorila z očetom svojega zaročenca. Geront se jezen vrne domov in dobi novico da je njegova hči prispela v mesto, ampak se je v tem času poročila z nekim Oktavom, ki je sin Arganta. Tako ta ugotovi da, de se poročil z dekletom, ki mu je oče že prej izbral. Kadar pa se srečata

Argant in Zerbineta, on prepozna njeno zapestnico, saj je pripadala njegovi hčeri, ki so jo ugrabila ko je bila še otrok. Po vseh razkritih povezav, pripeljejo Scapina, ki igra da umira in zato prosi Geronta in Arganta. Oba mu odpustita in nato se vsi odpravijo na skupno večerjo.. Zgodba se konča z eno od mnogih Skapinovih zvijač, s katero se izmaže iz težav v katere se je zapletel.

## **Mnenje**

Knjiga mi je bila všeč, vendar šele kadar sem jo drugič prebrala, saj je v knjigi veliko zapletov in preletavanj tako da ob koncu zgodbe težko slediš vsem dogajanjem. Najbolj všeč pa mi je bila vloga Scapina. Je iznajditelj vseh zvijač, ki zna voditi svoje in tuje gospodarje, ve za svoj prav in se zna kaznovati gospode, ki si domišljajo, da imajo neomejeno oblast nad življenjem drugih. Gospostvu nad slugami in nad sinovi, nad denarjem in tudi nad ljubeznijo se zoperstavi s pogumom in iznajdljivostjo, pri tem pa iz trenutka v trenutek pleče niz smešnih situacij. In vendar je Scapin v svojem ravnanju vseskozi nesebičen in plemenit: vse kar počne, počne v skrbi za ljubezen drugega, za uresničitev tiste najlepše in najsilovitejše želje, ki človeka dviga nad njega samega.

Kot zanimivost naj povem, da je bila komedija zaigrana v SNG-ju ravno ta ponedeljek. V vlogo Scapina pa je Jurij Zrnec.